

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 165/2018-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-69 z 20. decembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] odmieta pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry“) č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-69 z 20. decembra 2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protikorupčnej jednotky – expozitúry Západ (ďalej len „vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry“) pod ČVS: PPZ-360/NKA-PK-ZA-2013 z 22. mája 2017 bolo sťažovateľovi spoločne s ďalšími osobami podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vznesené obvinenie pre pokračovací zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný v jednočinnom súbehu s pokračovacím obzvlášť závažným zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona a na § 37 písm. k) Trestného zákona. Podľa vyjadrenia sťažovateľa uznesenie vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry o vznesení obvinenia ČVS: PPZ-360/NKA-PK-ZA-2013 z 22. mája 2017 *„...bolo doručované poštou do vlastných rúk na adresu jeho trvalého bydliska... K doručovaniu pošty na túto adresu má sťažovateľ so [REDAKOVANÉ] uzatvorenú dohodu, na základe ktorej sú mu elektronickou formou (e-mailom alebo sms-správou) oznamované doručované zásielky v prípadoch, keď nie je na tejto adrese zastihnutý v čase doručovania poštovej zásielky. Pri doručovaní uvedeného uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 22.5.2017 bolo Sťažovateľovi dňa 29.5.2017 formou sms-správy oznámené, že mu bola v tento deň na pošte uložená zásielka, ktorú si môže v odbernej lehote 18 dní vyzdvihnúť na pošte. Sťažovateľ si v odbernej lehote dňa 12.6.2017 túto zásielku na pošte vyzdvihol a dňa 15.6.2017 v lehote troch dní od prevzatia uznesenia o vznesení obvinenia, podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť.“*

3. Uznesením prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/1 Gv 95/15/1000 z 10. júla 2017 bolo rozhodnuté o zamietnutí sťažovateľom podanej sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-360/NKA-PK-ZA-2013 z 22. mája 2017. V ďalšom sťažovateľ využil mimoriadny opravný prostriedok podľa § 363

a nasl. Trestného poriadku, na základe ktorého generálny prokurátor Slovenskej republiky svojím uznesením č. k. XVI/2 Pz 76/17/1000-7 z 28. novembra 2017 zrušil uznesenie prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry sp. zn. VII/1 Gv 95/15/1000 z 10. júla 2017 a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

4. Uznesením prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-69 z 20. decembra 2017 bola sťažovateľom podaná sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-360/NKA-PK-ZA-2013 z 22. mája 2017 zamietnutá ako oneskorená. V ostatnom podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu.

5. V podanej sťažnosti sťažovateľ poukázal na porušenie jeho základných práv najmä tým, že *„...obvinený pri realizácii svojho práva na obhajobu môže napríklad podávať opravné prostriedky, môže sa vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu a môže uvádzať okolnosti, navrhopovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu. Realizovať tieto práva môže hneď od momentu, kedy mu bolo vznesenie obvinenia oznámené, pričom podanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia je takouto možnosťou obvineného, kedy sa obvinený môže k vznesenému obvineniu vyjadriť a uviesť skutočnosti a dôkazy na svoju obhajobu.*

Podľa názoru Sťažovateľa však v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre posudzovanie plynutia zákonnej trojdňovej lehoty na podanie sťažnosti podľa fikcie doručenia v zmysle ustanovení § 66 ods.3 Trestného poriadku, v nadväznosti na ustanovenia § 66 ods.1 písm. b/ Trestného poriadku.

Sťažovateľ je v predmetnej trestnej veci od 22.5.2017 v procesnom postavení obvineného a ako obvinenému mu bolo doručované uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 22.5.2017 na adresu jeho trvalého pobytu, nie na adresu, ktorú by na tento účel v zmysle ustanovení § 66 ods.3 Trestného poriadku uviedol. K uvedeniu takejto adresy zo strany Sťažovateľa v predmetnej trestnej veci totiž v čase doručovania uznesenia o vznesení obvinenia ešte nedošlo a v danom čase ešte ani reálne nemohlo dôjsť.

S poukazom na uvedené zákonné ustanovenia § 66 ods.3 Trestného poriadku a § 34 ods.7 Trestného poriadku podľa názoru Sťažovateľa neboli splnené zákonné podmienky

pre uplatnenie fikcie doručenia pri doručovaní uznesenia o vznesení obvinenia Sťažovateľovi.

Navyše podľa názoru Sťažovateľa pri doručovaní uznesenia o vznesení obvinenia nebol dodržaný postup stanovený v § 66 ods. 3 Trestného poriadku aj z toho dôvodu, že zo strany poštového doručovateľa nebol žiadnym spôsobom upovedomený o prvom neúspešnom pokuse o doručenie zásielky zo dňa 26.5.2017 a o následnom dni a hodine, kedy poštový doručovateľ vykoná opakované doručenie, teda o termíne opakovaného doručenia dňa 29.5.2017.“

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Uznesením prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 20.12.2017 č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-69 boli porušené základné práva [REDAKOVANÉ] na obhajobu a právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 20.12.2017 č. k. VII/1 Gv 95/15/1000-69 sa zrušuje a vec sa jej vracia na ďalšie konanie.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

9. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

10. Ústavný súd opakovane pripomína, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd a ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo (pozri čl. 127 ods. 1 ústavy – „ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“).

Ústavný súd je k ochrane základných práv a slobôd povolaný až subsidiárne. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú totiž vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, u ktorých protiústavnosť nie je možné napraviť iným spôsobom, teda najmä prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov zaručených príslušnými procesnými normami. Vyčerpaním opravných alebo iných právnych prostriedkov v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa má na mysli nielen ich podanie, ale aj rozhodnutie o nich (II. ÚS 543/2017).

11. Z konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda vyplýva, že ústavnému súdu prislúcha právomoc zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takému právu neposkytuje účinnú ochranu (I. ÚS 78/99). Nevyužitie niektorej z možností ochrany označeného práva nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

12. Sťažovateľ nevyužil účinný a jemu dostupný prostriedok nápravy, ktorým sa mohol domáhať ochrany svojich označených práv, keď v namietaných okolnostiach svojej trestnej veci nepodal mimoriadny opravný prostriedok podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, ktorým sa mohol domáhať zrušenia nielen napadnutého rozhodnutia prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry ako právoplatného rozhodnutia vydaného v prípravnom konaní v spojení s uznesením vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry ČVS: PPZ-360/NKA-PK-ZA-2013 z 22. mája 2017, ale aj preskúmania hmotnoprávných podmienok a predpokladov vedúcich k vyvodu jeho trestnoprávnej zodpovednosti za skutok jemu kladený za vinu. Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon. Podľa § 364 ods. 3 Trestného poriadku generálny prokurátor môže zrušiť rozhodnutie podľa § 363 ods. 1 do troch mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. Podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku návrh na postup podľa § 363 ods. 1 môžu podať obvinený vo svoj prospech, b) v prospech obvinenej osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie (m. m. IV. ÚS 158/2018).

13. Použitie tohto právneho prostriedku je v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom. Z obsahu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal ochrany svojich označených práv bez toho, aby využil možnosť nápravy danú mu Trestným poriadkom, a preto ústavný súd jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

14. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli

odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09), s výnimkou mimoriadnych situácií, napríklad ak je súčasne dotknutá osobná sloboda jednotlivca (m. m. IV. ÚS 158/2018).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2018